ETO 31. MESLEK KOMİTESİ · PROJE ÖNERİSİ

Mobil Yapay Zekâ Akademisi

Eskişehir’in öncelikli mahallelerindeki 6–14 yaş çocuklarına, mahalle mahalle dolaşan bir birimle yapay zekâ okuryazarlığı

Baran Saruhan · Komite asil üyesi

Fikir aşaması · Ekim 2026

ÖNERİ

Önce araçsız bir pilot. Araç kararı, pilotun ölçülen sonuçlarıyla.

Akademi bir okul döneminde, mevcut mekânlarda ve taşınabilir kitlerle denensin. Hafif mobil birim ve TIR, kanıt oluştukça devreye girsin.

SORUN VE FIRSAT

Yapay zekâyla erken tanışmak yeni bir fırsat eşitsizliği yaratıyor

Eşitsiz başlangıç

Bilgisayarı ve kursa erişimi olmayan çocuk, bu teknolojiyle ilk kez denetimsiz bir telefon ekranında karşılaşıyor.

Politika zemini hazır

MEB'in yapay zekâ eylem planı 17 Haziran 2025'te yürürlüğe girdi: 4 hedef, 15 politika, 40 eylem. Okuryazarlık bunlardan biri.

Mevcut programlar seçici

Eskişehir 2019'dan beri Deneyap ilinde; ancak Deneyap sınavla öğrenci alıyor ve sabit merkezde çalışıyor.

Kaynak: MEB, 17.06.2025; TÜBİTAK Deneyap

EN YAKIN ÖRNEK · MEDİAMARKT VE TEGV

Mobil eğitim aracı Türkiye’de işliyor

4	13	11.297	24 bin
Ateşböceği öğrenim TIR’ı	okul	çocuğa ulaşıldı	çocuk, 4 yıllık hedef

Şirket araçların yapımını ve işletmesini, TEGV eğitimi üstleniyor. Yapay zekâ atölyeleri ve masal atölyesi çocuklarla gerçekten yapılabiliyor.

Kaynak: TEGV; AVM Life · Deprem bölgesi: Hatay, Malatya, Gaziantep, Kahramanmaraş

DİĞER ÖRNEKLER

Her örnekten alınacak bir ders

Örnek	Model	Bizim için ders
Yapay Zekâ Masal Atölyesi	Çocuklar kendi masallarını yazıyor; 364 çocuk	Somut bir ürün çocuğu ve aileyi bağlıyor
Balıkesir Bilim TIR'ı	Belediyenin mobil kodlama atölyesi, 8–15 yaş	Belediye sahiplenmesi mümkün; güncel durumu doğrulanmalı
Deneyap Atölyeleri	Sabit atölye, sınavla seçim, 36 ay ücretsiz	Akademi Deneyap'a yönlendiren ön kapı olabilir
Digi-AI Bus, Nairobi	Otobüste kodlama ve yapay zekâ laboratuvarı	Çok paydaşlı model dünyada da işliyor

Kaynak: Marmara Yaşam; Hürriyet; TÜBİTAK; Kenya News Agency

DEĞERLENDİRME

Fikir güçlü; en büyük risk TIR’ın kendisi

Güçlü yönler

- Mahalleye gelen bir araç, anlatması kolay bir hikâye
- MEB’in yapay zekâ okuryazarlığı hedefiyle aynı yönde
- Komitenin uzmanlık alanında: içerik, eğitmen, gönüllü
- Deneyap seçici, bu proje kapsayıcı

Riskler ve önlemler

- Yüksek araç maliyeti: önce araçsız pilot
- Okul izni: İl Milli Eğitim protokolü ilk iş
- Çocuk verisi: hesapsız araçlar, veli onayı, KVKK
- Kopya algısı: yerel ve çok paydaşlı bir kent modeli

ÖNERİLEN MODEL

Üç basamak, her biri bir öncekinin kanıtıyla açılır

1 · PİLOT

Araçsız akademi

Mevcut mekân, taşınabilir kit, 12–16 çocuk

→

2 · YAYGINLAŞMA

Hafif mobil birim

Kamyonet ya da çekilebilir sınıf, 10–12 çocuk

→

3 · KALICI PROGRAM

Eğitim TIR'ı

Sponsor ya da belediye ortaklığıyla, 12–16 çocuk

Kapasiteler referans görsellerden yapılan tahmindir; maliyetler henüz hesaplanmadı.

EĞİTİM MODELİ

Her döngü, çocuğun eve götürdüğü bir ürünle biter

Yaş	Odak	Döngü sonunda ürün
6–8	Ekransız algoritmik düşünme, örüntü tanıma	Birlikte yazılan bir sınıf masalı
9–11	Blok tabanlı kodlama, doğru ve yanlış bilgi	Resimli hikâye kitabı ya da küçük bir oyun
12–14	Üretken yapay zekânın yaratıcı ve etik kullanımı	Mahalle sergisinde sunulan proje

Hesapsız araçlar. Yaş sınırı olan araçlar yalnız eğitmenin ekranından.

Merak merkezde. Ders, çocuğun kendi sorusuyla başlar.

Aile dahil. Son gün velilere açık sunum.

MOBİL BİRİM

İçeride sıcak bir sınıf, dışarıda mahallenin duyuru panosu

12–16

çocuk bir oturumda; tek uzun masa, önde eğitmen ve büyük ekran

İç mekân

Sarı, mavi ve kırmızı; duvarlarda çocukların kendi işleri; robotik ve görüntü tanıma köşesi

Dış yüz

Akademinin adı, ortakların logoları ve çocuk çizimleri; sponsor görünürlüğü bu yüzeyde

İlk donanım tahmini: 16 dizüstü ya da tablet, eğitmen seti, 4–8 robotik set, filtreli mobil internet.

PAYDAŞLAR VE YÖNETİŞİM

Komite tarafsız çatı; her ortak bir işi üstlenir

İl Milli Eğitim
Okul protokolü, mahalle verisi

Belediyeler
Mekân, sürücü, işletme

Kurumsal sponsorlar
Araç, donanım, görünürlük

ETO 31. Meslek Komitesi

Tarafsız çatı, çalışma grubu, koordinasyon ve etki raporu

Üniversiteler
Eğitmen, gönüllü, ölçüm

Eğitim kurumu (ör. TEGV)
İçerik ortaklığı

Komite üyesi şirketler
Gönüllü eğitmen, yazılım

Önerilen yapı; ortakların hiçbiriyle henüz görüşülmedi

DÖRT YILLIK YOL HARİTASI

Her aşama bir geçitle açılır

İlk 6 ay

Hazırlık

Çalışma grubu, İl Milli Eğitim protokolü, müfredat, maliyet

Bir okul dönemi

Pilot

2–3 mahalle, taşınabilir kit, ön ve son test, bağımsız rapor

2. yıl

Hafif mobil birim

Daha fazla mahalle, ilk sponsorlar, Deneyap'a yönlendirme

3. ve 4. yıl

TIR ve kalıcı program

Yıllık etki raporu, ilçelere yayılma, model başka kentlere açık

Geçit 1 · Protokol imzalandı, pilot bütçesi bulundu

Geçit 2 · Ölçülen öğrenme artışı, yüksek tamamlama

Geçit 3 · Çok yıllı sponsor ve araç işletme ortağı

Takvim komite kararından sonra sabitlenir

ETKİ ÖLÇÜMÜ

Başarı, çocuk sayısıyla değil ölçülen değişimle tanımlanır

Okuryazarlık
Ön test ve son test

Erişim
Çocuk sayısı ve eğitim saati

Tamamlama
Başlayan ve bitiren çocuk

Kız çocukları
Katılımdaki payı

Mahalle kapsamı
Ziyaret edilen ve bekleyen

Yönlendirme
Deneyap'a giden çocuk

Ölçüm, bir üniversitenin eğitim fakültesiyle tasarlanır

AÇIK SORULAR

Çalışma grubunun ilk yanıtlaması gerekenler

- Öncelikli mahalleler hangileri?
- Pilot, mobil birim ve TIR ne kadara mal olur?
- TEGV ya da benzeri bir kurumla içerik ortaklığı mümkün mü?
- Eskişehir’de 6–14 yaş nüfusu kaç?
- İl Milli Eğitim protokolü nasıl yapılır?
- Hangi yapay zekâ araçları çocuklarla ve KVKK’ya uygun kullanılabilir?

Baran Saruhan · baran@saruhan.com